

La pregària de Txernòbil : ressenya bio - bibliogràfica

L'AUTORA: Svetlana Aleksievitx

Premi Nobel de Literatura 2015 Svetlana Aleksievitx va néixer el 1948 a Stanislavóv, on el seu pare, militar bielorús, estava destinat. Al cap de pocs anys la seva família va tornar a Bielorússia i l'any 1972 es va llicenciar en periodisme a la Universitat de Minsk, ciutat on va treballar com a professora i en diferents diaris. Actualment viu a Minsk, tot i que fins recentment, a causa dels problemes amb el règim del seu país, havia residit a París.

És la creadora del seu propi gènere literari, la «novel·la de veus», amb què dona veu a la gent comuna per explicar la història de l'antiga Unió Soviètica i dels actuals estats que van formar-ne part, des de la Segona Guerra Mundial fins avui. Mitjançant una successió de testimoniatges els seus llibres mostren un retrat de la realitat difícil de superar. Les seves obres van ser censurades a la Unió Soviètica, i va ser amb l'arribada de Gorbatxov al poder i la perestroika quan va poder publicar amb normalitat. Els seus llibres han estat traduïts a més de 30 llengües, han estat la base per una dotzena d'obres teatrals i s'han fet documentals de més de vint dels guions que ha escrit.

Des dels anys noranta ha rebut nombrosos premis, entre ells el Premi Nobel de Literatura 2015, el premi Sandro Onofri per Il Reportage Narrativo (2002), el National Book Critics Circle Award (2005), el premi de reportatges Ryszard Kapuscinski (2011), el premi de la Pau de l'Associació Alemanya del Llibre (2013) o el premi Médicis d'assaig (2013).

LA NOVEL·LA:

Els solos i corals entonats per aquells afectats personalment per Txernòbil fan sentir una proximitat esgarrifosa a l'abast total del desastre de Txernòbil. La veu de l'esposa d'un bomber a qui se li va impedir visitar-lo perquè era una perillós objecte radioactiu. La veu confosa d'una grangera anciana que no comprèn per què ha d'abandonar el seu poble: «Per què marxar? Aquí s'hi està bé. Tot creix, tot floreix». El cor de veus dels soldats de la «patrulla de neteja», a qui els ha costat anys entendre per què les noies no els volen fer l'amor. El començament i el final del llibre estan marcats pels monòlegs d'unes «veus humanes solitàries», les veus de dues dones que tingueren cura dels seus marits fins que aquests moriren d'enverinament per radiació, veient els cossos d'ells trencar-se literalment.

Aleksievitx emfatitza —amb raó— que aquest no és pas un llibre sobre Txernòbil, sinó sobre les conseqüències de Txernòbil, sobre gent que viu en una nova realitat que encara no ha estat entesa. Aquells que visqueren Txernòbil són els supervivents de la Tercera Guerra Mundial. En aquest món hostil «tot sembla completament normal, el mal s'amaga rere una nova màscara, hom no pot veure'l, sentir-lo, tocar-lo o oïr-lo. Qualsevol cosa pot matar-te — l'aigua, el sol, una poma, la pluja. El nostre diccionari està desfasat. No hi ha encara paraules ni sentiments per descriure'l».